

પગલગરદી

I બંદગી.

31-1-1923

૧૬૩ • બંદા આજના હાથ,
ન કરે એ દરબંધી ખાલી હાથ સાથ.

No 16

દરવાજો સહવારના બંદગીથી બેલે,
બંધ કર તું સાંહાજના બેલે તેજ કાલ.

કાંમત ૪ આના.

જેરા દુકદાન. જેરા પરમતેશના જેણે તેજ પરમતેશના

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૦૨૪૦ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ બા. ૬૦૧

વિષય પૃ. ૪૫૧ : ૪૬૪૬

યજ્ઞદેવરદી

અંદગી.

પરસતેશ તેની છે કરવી સખવાર,
છે તેજ પરસતેશનો ખરો હકદાર.

આવૃતિ ચોથી.

કીંમત ૪ આના.

૧૨૯૨

સાંજી કોપીરાઈટ-સંગ્રહ

૧૯૨૪

ઊઠાવેછે બંદો આજેજના હાથ,
ન ફરે એ દરદોથી ખાલી હાથ સાથ.

દરવાજો સહવારનો બંદગીથી ખોલ,
બંધ કર તું સાંજના ખોલી તેજ કાલ.

સુચના.

આ ન્હાની ચોપડીમાં સમાવેલી
બંદગીઓ માહેલી કેટલીક ન્હાની
બંદગીઓ, અમે અમારા ધરનાં
બાળકોના ખાસ ઉપયોગ માટે આજ
કેટલાંક વરશે ઉપર લખી કાઢેલી
હતી. હાલ તેમાં કેટલોક વધારો કરીને
આ આકારમાં તેમને છપાવી કાઢાડ-
વાની મુલ મકસદ એ છે કે તે
ધણાઓના ઉપયોગમાં આવી શકે;
તથા જે સાહેબો પોતાના કબીલામાં
તે દાખલ કરવાની ખાએસ રાખતા
હોય તેમને તેમ કરવાને બની આવે.
આ ન્હાની ચોપડી છપાવી પ્રગટ

કરનારે કેટલાક દીનદાર અને દીન-
ચાશીદા સાહેબોને, પોતાની અવસતા
વાનીની બંદગીની આખેરીએ, પોતાની
ચાલુ જીજ્ઞાસમાં કોઈ કોઈ હાથ
લાગતી અને મલી આવતી બંદગી
કરતાં જોએલાછે. તેમજ ઘણા સાહે-
બોની એવી ખાએશ જાણવામાં
આવીછે કે બાળકો અને કખીલાઓના
ઉપયોગ માટે, સમજ પડતી જીજ્ઞાસમાં
તે સલીસ એખારતે લખાએલી
બંદગીઓ જો હોય તો તે પોતાના
ઉપયોગમાં ખાલી નથી જવાની.

આ ન્હાની ચોપડી છપાવી પ્રગટ
કરતાં, ફક્ત જરથોસ્તી બાળકો અને

કખીલાઓના ખાસ ઉપયોગમાં તે આવે એટલીજ મકસદ રાખવામાં આવી છે. અને તેથી જોકે તેજ મકસદને બરત્ની બાબદો તેમાં સમાવવાની તજવીજ રાખીએ, તો પણ એવી ઉમેદ રાખવામાં આવે છે કે સાધારણ રીતે દેશીઓના મોટા ભાગને પણ કેટલેક દરજ્જે એ ચોપડી ઉપયોગી જણાશે.

એક ચંચલ ગ્રંથકારે બંદગી વીશે ઉચારેલા નીચલા શબ્દો ધ્યાન પુગાડવા જોગ છે. તે લખે છે કે “ બંદગી કરતી “ વખતે દીલ અથવા ધક વગર ફકત “ બોલો બબડી જવા કરતાં, બોલો

“વગરનું ધક અથવા દીલ રાખ્યું
 “હોય તો તે વધારે બેહેતરછે.”

આ ટુંક વાક્યની મતલબ એછે કે
 બંદગી કરતાં, બંદગી કરનારે પોતાને
 મોહોડેથી ફક્ત બંદગીના બોલો બોલી
 કે બબડી જવાને બદલે, બંદગીને
 વખતે તેજ એક બાબદ ઉપર
 પોતાનું તમામ ધક અને દીલ લગાડવું
 બેહેતરછે; તો એ મુજબ દીલ અથવા
 ધક લગાડવાને જરૂરની મોટી વાત
 એછે કે બંદગી કરનાર પોતે જ
 બંદગી કરતો હોય તે બરાબર સમજી
 ને કરે. બંદગી કરનાર જો બરાબર
 સમજીને બંદગી કરે તો તેની અસર

તેનાં મન ઉપર ધણી બોહોળી થાય,
 અને જ્યારે તેની અસર તેનાં મન
 ઉપર પુરતી રીતની થાય ત્યારેજ
 તેનું દીલ અથવા ધક બંદગી ઉપર
 લાગેલું રહે. એવી રીતે ધક અથવા
 દીલ લગાડીને કાઢેલી એક ટુંક અને
 સાદી બંદગી, બંદગી કરનાર ઉપર
 જેવી અસર કરેછે તેવી અસર, વગર
 સમજવે કરેલી લાંબી અને માહાભારત
 બંદગીથી, તેના ઉપર થઈ શકતી નથી.
 કેહેછે કે એક ખુનખાર લડાઈ વખતે
 લારડ આશલીએ, લડાઈમાં મશગુલ
 થતાં પેહેલાં જે બંદગી કરી હતી તે
 ધણી ટુંક અને સાદી હતી; એ લારડ

બોલીઓ હતો કે “ઓ ખુદા તું
 “સારી પેઠે જાણેછે કે આજનો
 “આખો દાહાડો હું કેટલો રોકાયલો
 “રહીશ; અગરજો હું તને ભુલી
 “જાઉં તો પણ ઓ ખાવીંદ, તું મને
 “ભુલતો ના.” આ બંદગી જો કે
 ઘણી ટુંક ને થોડા બોલોમાં સમાપ્ત
 થઈ હતી, તોપણ લારડ આશલી ઉપર
 તેની અસર એજમતી થઈ હતી,
 તેનો મુખ્ય સખ્ખ એજ હતો કે જે
 બંદગી તેણે કરી હતી તેને પોતે બહુ
 અછી પેરે સમજતો હતો.

ઉપલા વીચાર જણાવીને અમે
 એમ કેહેવા નથી માગતા કે દરેક

જણે પોતાના એતેકાદ મુજબની તથા
 પોતાના ધર્મમાં ફરમાવેલી બંદગીઓ
 તર્ક કરી આવીજ ચાલુ જીખાનનીજ
 બંદગીઓ કરવી. પોતાની ફરજ અદા
 કરવા બાબમાં દરેક જણને પોત
 પોતાનાં અંતકરણ અને પોત પોતાના
 એતેકાદ મુજબ જે દુરસત અને વાજબી
 લાગે તે મુજબ ચાલવાની પુરતી
 છુટ મળવી જોઈએ, એ કાનુન ધ્યાનમાં
 રાખીને, અતરે ચાલુ જીખાનમાં બંદગી
 કરવાની અગત બાબે જે એસારો
 કર્યોછે તે ફક્ત એક સુચના તરીકેજ
 કર્યોછે.

આ ન્હાની ચોપડીના ઉપયોગમાં

કંઇક વધારે કરવાની મતલબથી તેમાં પાછલા ભાગ ઉપર જુદા જુદા કવીઓ, શાયરો તથા બીજા ગૃહસ્થોએ ગાયન અથવા કવીતા રૂપમાં રચેલી કેટલી ન્હાની બંદગીઓ દાખલ કરીછે, તેથી ઉમેદછે કે એનો ઉપયોગ કરનારાઓને તે વધારે પસંદ પડતી થઇ પડશે.

નહા. ૩. રાણીના.

મુંબઇ, તા. ૧ લી જાન્યુઆરી
સને ૧૮૭૩.

સાંકળીઉં.

૧. બામદાદની બંદગી.... ... ૧
૨. સુતી વખતની બંદગી. ... ૨
૩. બામદાદની બંદગી.... ... ૪
૪. સુતી વખતની બંદગી. ... ૬
૫. બામદાદની બંદગી.... ... ૮
૬. સુતી વખતની બંદગી.... ૧૦
૭. ગુનાહની મારી સાડ બંદગી- ૧૩
૮. અહેસાનમંદી ૧૫
૯. બંદેખોદાની તોબા બંદગી. ૧૯
૧૦. ખુદાથી બધી મુરોદો ચાહવા
બાબે બંદગી. ૨૩
૧૧. બદકારીથી દુર રહેવા
બાબે બંદગી. ૨૬

૧૨. દુખીઆરાની બંદગી. ... ૨૯
૧૩. ચારી પામવા સારૂ બંદગી. ૩૨
૧૪. રહમ પામવા બાબે બંદગી. ૩૮
૧૫. હરવખત કરવાની બંદગી. ૪૫
૧૬. પોતાની માંદગીને વખતની
બંદગી. ૫૧
૧૭. દરદીની અરજ ગુજરી.... ૫૬
૧૮. માંદગીથી કારેગ થવાની
શોકર ગુજરી. ૫૯
૧૯. સગા વાહાલાંની માંદગી
વખતની બંદગી.... ... ૬૪
૨૦. દુવા જમતી વખતની. ૬૮
૨૧. શુકર ખુદાના. ૭૦

બામદાદની બંદગી,

ઓ ખુદા, ગઈ રાતરે મને
 સારી પેઠે ઉઘ આવી છે તેથી
 હું તારો ઘણો ઉપકારી થયો છું.
 આજનો આખો દહાડો તું મારી
 ઉપર નજર રાખજે ને તને ના
 પસંદ થાય એવાં કોઈની કામ
 કરતાં તું મને અટકાવજે. ઓ
 ખુદા, મારાં માબાપ, ભાઈ
 ભાંડુઓ, પાડપડાસી, સગાં
 વાહાલાં અને દોસત આશનાઓ
 ઉપર માહરૂં હેત થાય ને તેમને
 હું હરદમ આહાતો રહું એવી
 રીતી બુધ્ધી તું મને બખશ.

સુતી વખતની બંદગી.

ઓ ખુદા, આજના આખા
 દહાડામાં મારે હાથે જે
 ખરાબ કામો થયાં છે તેની તું
 મને માફી બખશ. ઓ ખાવીંદ
 મારા જે ગુનાહ થયા છે તેની
 તું દરગુજર કરજે. વારેવારે મારાં
 મનમાંથી તારી યાદ નીકળી
 જઇ, તરેહવાર પુરાઇઓ સુજ
 પડીઆ કરે છે, પણ ઓ ખુદા,
 તું મારા ઉપર મેહરબાન
 હોવાને લીધે તું હંમેશાં મારી
 ખરદાસ્ત લીએ છે અને મને
 આફતોમાંથી બચાવી લીએ છે,

તેથી હું તારો બેહુદ ઉપકાર
 માનું છું. હું અરજ કરું છું, આ
 ખુદા, કે આજ રાતના તું મારી
 નઘેબાની કરજે ને કોઈ રીતની
 બુરાઈઓને મારા ઉપર ફાવવા
 દેતો ના. એજ મુઆફક, આ
 ખુદા, તું મારાં માત પીતા
 અને ભાઈ બેહિનો તથા સગાં
 વાહાલાં અને દાસતઆશના-
 ઓની નઘેબાની કરજે. બખ્શ
 આ ખુદા, કે અમે સમજીએ કે
 તું દયાનો દાતાર છે, અને તારી
 દયા ને રહેમ જે છે તેજ અમારો
 આધાર છે.

બામદાદની બંદગી.

ઓ ખુદા, તારી માહારા
 ઉપર બેહુદ બખ્શેસો જે થયછે
 તેમાં વળી આજ એક નવી
 બખ્શેસ ઉમેરાયછે કે તુંએ મને
 તનહરસતી ભરેલી હાલતે આજ
 સલામત ઉઠાડયોછે. બખ્શ ઓ
 ખુદા, કે હું તારા ઉપરજ પુર
 વીશવાસ ને એતેકાદ રાખું
 અને હરેક આફતને વખતે હું
 તારીજ ચારી આહાઉં. ઓ
 ખુદા જો હું કાંઈ આફતમાં
 આવી પડું તો તું મારો બચાવ
 કરજે. ઓ ખુદા મારી કરણી

ઉપર તું નજર રાખતો ના પણ
 તેની દરગુજર કરી મને રૂડે
 રસતે ચાલવાની તોફાંક બાબ-
 શજે. બાબશજે ઓ ખુદા, કે હું
 હરદમ ને હરઘડીએ તારું નામ
 યાદ કરતો રહું ને તારાં નામની
 દેહશત મારાં મનમાં સદા
 લાગેલી રહે કે જેથી કરી
 કોઈથી નાલાયક કામ મારે
 હાથે થાય નહીં. આમીન.

સુતી વખતની બંદગી.

ઓ ખુદા, તું સર્વ ચીજ
જાણેછે. રાતો દીન તારી નજર
માહારા ઉપરછે અને તેથી કરી
આજના દાહાડામાં માહારે હાથે
જેખી અણુઘટતાં કામો થયાં
હશે તે સઘળાં તુંને તો જાહેર
થઈ ચુકાંજ હશે. વાસ્તે હું
અરજ કરું છું ઓ સાહેબ, કે
તું મારા ઉપર મેહેરબાન થઈ
તે મારા ગુનાહોની અને માફી
બખશાજે, તે આજ રાતના
ઉંઘ્યા પછે તું મારા ઉપર

હુંમેશ મુજબ તારી નજર
રાખજે.

ઓ ખુદા હું તારી પ્રારથના
કરું છું કે તું મારા દોસત
આશનાઓ, સગાં વાહલાં, પાડ
પડોસીઓ, ભાઈ ભાંડુઓ ને
માબાપના ઉપર મેહિરબાન થા;
ને હરદમ તેમનું સાચું કરતો
રહે; તું મને કુવત બખશ કે
હું તેમને ચાહાઉં ને તેમની
સેવા બજાવવાને તથ્યાર રહું.

આમદાદની બંદગી.

ઓ ખુદા! આસમાન ઉપરની
તથા આ દુનીયાની સર્વે ચીજો
નો પેદા કરનાર તું જ છે; તું
અજવાણું તથા અંધારું કરે છે;
તું ચીજોનો પેદા કરનાર ને
પીતા છે. તું પોતે ભલો છે ને
હંમેશાં ભલાં કામો કરતો રહે છે.
ગંધ રાતનાં તું એ જે મારી
નઘેખાની કરી છે તથા આજ મને
તંદુરસત ઊઠાડીયો છે તે મારે
હું તારો બેહુદ પાડ માનું છું.

મારે હાથે આજ કોઈ
માઠાં કામો થાય નહીં એવી

તું મને તોફાન બખ્શજે;
બખ્શજે ઓ સાહેબ કે હું તને
ચાહાઉં અને તારી સેવા
બજાઉં.

ઓ ખુદા, મારા બદન તથા
રહને વાસતે જરૂરની જે જે
સારી ચીજો હોય તે તું મને
પુરી પાડજે. ઓ ખુદા, તું મને
એવી તોફાન બખ્શ કે હું મોજ
શોખ ને મજાહનાં કામો કરવાને
બદલે તારી મરજી મુજબનાં
કામો કરું. બખ્શ ઓ સાહેબ,
કે જે જે કામો તને નાપસંદ હોય
તેવાં કામો ને હું ધીકારું. જીવતાં

જીવત તારી માયા તજે હું વસું
 ને મુઝ્યા પછે પણ તારીજ
 પનાહમાં હું આવું એવું તું કર.
 ઓ ખુદા, હું એક ગરીબ
 બચાંની ખરાં દીલની આ
 બંદગી તું સાંભળ ને મારાં
 પાપની તું મને માફી બખશ.
 આમીન.

—
 સુતી વખતની બંદગી.

ઓ દીન અને દુનીયાના
 સાહેબ, બાબના બીછાનાં
 ઉપર આ માફ કરીનું સર
 નાખતાં આજના આખા

દાહાડામાં મારેથી થયલા ગુના-
 હોની હું તારેથી દરગુજર ચાહું
 છું. રાસ્ત કરી કહું છું આ
 ગરીબ પરવર, કે હું હરદમ ને
 હરપળે તું બુજરગવાર બાપની
 દેહેશત મારાં દલમાં રાખીને
 મારાં દરેક કામમાં મશાગુલ
 રહેવાની કોશીસો કરું છું,
 તોપણ મારો બુરો હવસ વારે-
 ઘડીએ મને ગુમરાહ બનાવી
 તારી નેક રાહથી મને પાછો
 ફેરવવામાં કૃતેમંદ થઈ, મને
 લાચાર કરી નાખેછે, વાસ્તે
 રાસ્ત ઇમાન અને ખરા એતે-

કાદથી હું તારી મીનત કરું છું
 ઓ સાહેબ, કે દરેક બદકારીને
 દરેક બુરાઈને દાબી નાખવાનું
 તું મને કૃપત બખશ. મને બખર
 નથી, ઓ મારા મોટા બાપ, કે
 તારી તરફથી અજલનો ફરેશતો
 મારી તલબ કરતો ક્યારે આવી
 ઉભો રહેશે; તો મુજ ગરીબ-
 લાચાર ઉપર રેહુ મ કરી બખશ
 ઓ સાહેબ, કે મારા હવસને
 તાબે થઈને અતીઆરથીજ
 મારાં દરેક કામમાં, મારાં દરેક
 બોલવામાં અને મારાં દરેક
 વમાસવામાં હું કોઈ એનું ખતા

ભયું ડાહું ન ભરું કે જેથી
એકાએક આવી ઉભા રહેતા
અજલના ફરેશતાને જોઈને મને
રંજિત હાલ થવું પડે.

ગુનાહની માફી સારૂ અંદગી.

ઓ ખુદા તું મારા ગુનાહ
મને માફ કર, એ ગુનાહ ઘણા
મોટા થયાછે. મારાથી તેનું
બચાવ થઈ શકતું નથી, પણ
ઓ ખુદા તને તે સંઘળું રોશન
છે. ઓ ખુદા એવા ગુનાહ,
એવાં પાપથી તું મને મોકળો
કર-ઓ ખુદા માફ જગર સાફ

કરીને એવાં પાપ એવી બદી,
 એવી બુરાઈથી તું મને ફારેગ
 કર. ઓ ખુદા, જેમ જેમ મારી
 જીંદગીનો દહાડો ભરાતો જાય
 છે તેમ તેમ મારા જોવામાં
 વધારે આવતું જાય છે કે મારું
 મન ઘણું ખરાબ છે. તે ખરાબ
 થયલાં મનને, ઓ ખુદા, તું
 તારાં અસો અને પાકીજગી
 ભરીઆં પાણીથી ધોઈને સાફ
 તથા સોજી કર. બખશ ઓ
 સાહેબ કે મારાં મા બાપ અને
 વડીલોના કહેવાસરનો હું થાઉં,
 મારાં ભાઈબહેનો તરફ હું

મમતા બતલાવતો રહું. મારાં
પારપડાસી ને દાસત આશના-
ઓની માયા મેળવવાને લાયકનો
થાઉં; ને સઉથી છલું, બપ્પશ
ઓ સાહેબ કે હું તારો ફરમા-
બરદાર થાઉં, યાને તારા
તરફથી ઉતરેલી સઘળી ફરજો
બજાઉ. આમીન.

અહેસાનમંદી.

ઓ ખુદા, જેને લાયક હું
નથી એવી જે કેટલીક મહેર-
બાની તું દર રોજ મારા ઉપર
કર્યો જાયછે તેટલા માટે હું તારો

બેહુદ અહેશાનમંદજી. હું તને
 ઘણીવાર વીસરી જાઉં છું, પણ
 તું મને કદી વીસરતો નથી.
 ઘણાં નઠારાં કામો મારે હાથે
 થયાં છે, ને મોહડે ઘણી માઠી
 વાતો બોલાઈ છે. તો પણ આ
 સાહેબ, હવે તું મને બખ્શ
 કે મારાથી એવી કોઈ ખુરાઈ
 વધારે નહીં થાય તથા તારી
 નાફરમાની નહીં કરું.

આ ખુદા, હું તારો કેટલો
 આભારી થયો છું ! આ ખુદા
 તારી માયા મારા ઉપર કેટલી
 હશે કે જે વખતે બીજાં ગરીબ

બીચારાં લોકો વેહેલા ભોગવેછે
 તે વખતે મને પેહિરવાને સારાં
 લુગડાં, રેહેવાને સાફ જગ્યા ને
 ખાવા ને સારો ખોરાક મળી
 શકેછે ! ઓ ખુદા હું સત
 યકીનથી કહું છું કે તું રેહેમ-
 દીલ બાપની મારા ઉપર ઘણી
 રેહેમ ને માયા હોવાથી ઓ
 મુજબ હું સુખ અને ચેન
 ભોગવું છું ; વાસતે ઓ ખુદા
 બખશ કે હું તારી એ
 સઘળી રેહેમ ને માયાને લીધે
 તારો અહેશાનમંદ થાઉં,
 ને હરદમ તુંને પસંદ પડ-

તાંજ કામો કરતો રહું. બખશ
 ઓ સાહેબ કે હું તમામ નઠારી
 વાતોથી દુર રહું અને જે વાતે
 મારા ભાઈબંધોનું ભણું થતું
 હોય, અને જે કામોથી તું બુજ-
 રગ બાપ બુશાલ રહેતો હોય
 એવાં રૂઝાં ને નેક કામો કરવા
 પાછળ હું લાગું કે જેથી કરી
 કીયામતને દાહાડે સુરખ મોહોડે
 તારી દરગાહમાં હાજર થાઉં.
 આમીન.

બંદે ખોદાની તોખા બંદગી.

ઓ ખલકના ખાવીંદ, માહારે
હાથે ઘણાં અણુઘટતાં કામે
થયાંછે-હું મોટા પાપી થયોછું.
ખોલવા, વમાસવા ને કરણીની
ફાટે મેં ઘણાં પાપ કર્યાંછે. ઓ
ખુદા મારાં વડીલોની નસી-
હત, મારાં અંતઃકરણની
ચેતવણીઓ અને છેલ્લે તારાં
પાકીજગી ભરેલાં ફરમાનો-
મનશની, ગવશની અને કુન-
શની,-છતાં એ સઘલી વાતોની
ઉપરવાર થઇ મેં ઘણાં અણુઘ-
ટારત કામ કર્યાંછે. એવી

રીતનાં પાપી કામ મેં એક
 બેવાર નહીં પણ સેંકડો વખત
 કર્યાં છે ને હવે ઓ ખુદા હું
 પાપમાં એટલો તો ખુદી ગયો છું
 કે કશું વધારે બોલી શકતો
 નથી. મારો બચાવ કરવાને
 મારી પાસે કોઈ કારણ કે
 બાહ્યાનું રહ્યું નથી. ઓ ખુદા,
 મારે હાથે ઘણીક તકસીરો થઈ
 છે. અગરજો, ઓ ખુદા, તું કંઠણ
 દીલ કરી મારી તકસીરો સામું
 જુએ તો મારો કશો થાગ કે
 દીરગ રહે નહીં. પણ ઓ
 રહેમના ખાવીંદ, દયાળુ હાતાર

ને ભલાઈનાં ભંડાર, તારા ઉપર
 મારો પુર વીશવાસ ને ભરસો
 બેઠાછે કે તું મારી તકસીરો ને
 ગુનાહ સામું ન બેતાં મારા
 હાલ ઉપર રેહેમ લાવી દર-
 ગુજર કરશે. ઓ ખુદા, તારા
 અદલ ધનસાફમા દયા સદા
 ભેળાએલી રેહેછે ને તેથી મને
 ઉમેદ આવેછે કે તારી દયા
 મારા ઉપર ઉતરશે. સત કરી
 માતુંછું, ઓ ખુદા, કે મારી
 કરણી મુજબ કોઈ રીતની તારી
 માયા કે મેહરબાનગીને હું
 લાયક થયો નથી, તોપણ ઓ

સાહેબ આ વખતે માફ સર
 બાકમાં નાખી મન સાફ ને
 ચોખ્ખું કરી ખરાં જીગરથી તું
 સાહેબની દરગાહમાં અરજ
 ગુજારી કરંછું, અને તને હાજર
 નાજર જાણી ખરેખરો એકરાર
 કરંછું કે હવેપછે હું ઘણી સંભા-
 બથી ચાલીશ અને કોઈ રીતે
 તારી મરજની વીરધનાં કામો
 કરવાથી દુર રેહીશ. વાસતે આ
 ખુદા આ ખરા પશ્ચાતાપીની
 ખરાં દીલની બંદગી કબુલ
 રાખી તું મારા ઊપર રેહેમ કર.
 આમીન.

ખુદાથી બધી મુરદો
ચાહવા બાબે બંદગી.

દાદર અહુરમઝદ જે ખાલેશ
અને ગુરમંદ હોઈને તમામ
વાતોનો જાણનાર, તમામ
કામોનો કરનાર, સાહેબોનો
સાહેબ, પાદશાહોનો પાદશાહ,
નેગાહદારીનો રાખનાર, બલકને
પેદાનો કરનાર, તમામ લોકોને
રોજ રજખનો આપનાર, કુદર-
તમંદ અને કદીમ બખ્ષનાર
અને બખ્ષાવનાર, મેહિરબાન
અને દાના, પાક અને પરવર-

શીનો કરનાર, પોતાની મેળે
 પેદા થયલો અને વરધીનો કર-
 નાર, જેની આદેશ બાદશાહી
 કાયમ છે, તેની હજુર આ
 માફ કરીના સર પાકમાં
 નાખી, હું નમુછું, અને તેનેથીજ
 મારા તમામ ગુનાહોની માફી
 ચાહું છું. અએ બખશાઅંદે
 બખશાયઝગર દાદગર, બખશ
 તું મને, કે તમામ નેક નહએત,
 તમામ નેક બોલવું અને તમામ
 નેક કામ કરવાં હું મારાં જીગ-
 રથી એખતીઆર કરું, અને
 તમામ જુરી નહએત, જુરું

બોલતું અને બુરાં કામ કરવાં
 હું એકદમ તરક કરું; તથા એવી
 બુરાઈઓમાં ફરનારાં તથા એવા
 બુરા પેશા ચલાવનારાંઓથી હું
 દુર રહું. અએ બખશેસના કર-
 નાર, રોજના આપનાર ખાલેસ
 તુરમંદ દાદાર અહુરમજદ,
 બખશ મને કે હું કોઈની પારકી
 આશા ઉપર આધાર રાખવાને
 બદલે મારી હુલાલ મેહેનતથી
 અને તું બુલંદ આપની બખ-
 શેસની બરકતથી પેદા કીધેલાં
 નીમક રોટીનાં ખાના ઉપર
 સંતોશ માનું, અને તમામ

વાતના લોભ લાલચથી દુર રહી
તારાં અવલ પેદા કરેલાં ગોરથ-
માન બેહેશતને પામું. આમીન.

બદકારીથી દુર રહેવા
બાબે બંદગી.

દાદર અહુરમઝદ જે સફાઈ
ભરેલો, તુરમંદ, જેથી અને
બુલંદછે, તેની બુલંદી અને
રોશની જીઆદા થાવો, અને તે
મારી મદદે પોંહોચો. આ જીહા-
નમાં બદનખએતથી બુરૂં બોલ-
વાથી અને બુરાં કામ કરવાથી
જેથી કાંઈ ગુનાહ મેં કીધા હોય

તેની તોળ્યા કરી ખરાં જીગરથી
 પશેમાન થઈ પાછો ફરું છું. અએ
 ખુદ તારાં પાકીજે ફરમાનની
 રૂએ તેં જાહેર પાડલી તારી
 ખાએશ મુજબ જે મને વમાસવું,
 બોલવું અને કરવું સજવાર હતું
 તે મુજબ મેં કીધું નહી, પણ
 એહરેમનની ખાએશ મુજબ જે
 મને નહીં વમાસવું, નહીં બોલવું
 તથા નહીં કરવું જોઈતું હતું,
 તે મુજબ મેં કર્યું છે, તે ગુના-
 હોને વાસતે પશેમાન થઈ હું
 પાછો ફરી ચાહું છું આ સાહેબ
 કે મારું દેલ હવે તમામ વાતે

સાકર અને ચોખ્ખું રહે; મોહો-
 ટાઇ, મગરૂરી, બદ નયએત,
 હલકાઇ અને લોભ લાલચથી
 હું હરદમ દુર રહું, ગુજરેલાં
 રવાનોને જખુન બોલવામાં હું
 મોટો ગુનાહ સમજું; અદેખાઇ,
 અંટસ, બુરી નજર અને બેહા-
 ઇથી હું વેગળે રહું; પારકી
 આરત અને પારકી મીરાસ
 ઉપર હું બદનજરથી જોવું નહીં
 કરું; જનાકારી અને ગોલામ
 બારગી જેવા મરગરજન ગુના-
 હોથી હું હરદમ કમકમી દુર
 રહું; ખોટી શાહેદી પુરવાથી,

ખોટો ધનસાફ ચુકવવાથી અને
 બુતપરસતી કરવાથી હું પરહેજ
 રહું; અને બખશ આ ખાવીંદે
 ખલકત કે મારી નેક નહાવત
 ઉપર, નેક બોલવા ઉપર અને
 નેક કામ કરવા ઉપર હું આસ-
 તવાર રહું. આમીન.

દુખીઆરાની બંદગી

અએ બન્ને બાંહાંનને પેદા
 કરનાર સાહેબ મુજ કમીના
 બંદા ઉપર તું નજર કર; હું
 એક દુખીઆરો અને દેલથી
 ઘાએલ થયેલો તારો બંદા તારી

હજીર માફં સર નમાવી,
 તન ખાકમાં નાંખી અરજ
 ગુજારંછું કે તું મારા હાલ
 ઉપર નેઘા કર. અએ ધરમી ખાપ
 હું મોટો અધરમી અને પાપી
 છું; મારે હાથે ઘણાં જખુન
 અને બદ કામો થયાંછે, પણ
 હવે માફં દેલ મને અંદરખાં-
 નેથી કંબ દયા કરેછે, મારી
 કરણી મારી સામે આવીને ઉભી
 રહયા કરેછે; મારાં કરતુકોની
 સજા જો કે મને હજી પુરતી
 થયલી કેહેવાય નહી તોપણ
 આ સાહેબ, જે અંદર ખાનેતું

દુખ હું હાલ ભોગવું છું, તે મને
 અતી સખત લાગે છે અને હવે
 વધારે વાર મારાથી મારાં અંત-
 કરણનો ડંખ ખમાતો નથી;
 મારાં કરતુકની હું તોખા કરી
 પશેમાન થાઉં છું, અને ખરાં
 જોગરથી તારી હજુર કબુલ
 થાઉં છું એાં મારા મેહેરખાન
 ખાપ કે હવે પછે હું તમામ નેક
 રાહ મુજબ ચાલીશ. બોલવે,
 કરવે અને વમાસવે હું દરેક
 રીતે નેક રેહીશ, અને કોઈખી
 કાલે તું રેહેમદીલ ખાવીંદનો
 ખોદ ઉતરે એમ કરવાથી હું

દુર રહીશ. ઓ સાહેબ તું મારી
ચાલ ઉપર જોવું ના કર, પણ
મારા મીસકીન હાલ ઉપર જોવું
કર, અને મારા ઉપર જે આ
હુયો આજબ અને સેતમ ગુજ-
રેછે તેમાંથી તું મને આજદ કર.
આમીન.

યારી પામવા સારું બંદગી.

હમે એવી જાંહાંનમાં વસીએ
છે, ઓ ખુદા, કે જ્યાં હમારી
આસપાસ તમામ અંધકાર અને
ખીનભરસો પંથરાયલો છે.
જ્યારે હમે ગુજરેલા વખત

તરફ નીઘા કરીએ છીએ ત્યારે
 હુમેને એટલુંજ જણાયછે કે તે
 અમઆમમાં તરેહવાર જાતની
 નાહિમેદીઓ સીવાએ બીજું
 કશું હુમે હાંસલ કરી શક્યાં
 નથી. જ્યારે હુમે આવતા
 વખત તરફ નીઘા કરીએ છીએ
 ત્યારે સઘળું બેમાલુમ જેવું
 દેખાય છે. એ આવતા વખતમાં
 જે ઘણાક હાદેશા હુમે ઉપર
 આવી પડવાનો સંભવ છે તેને
 વીશે જેમ હુમે કશી આગાહી
 બાંધી શકતા નથી તેમજ જે
 કેટલાક આવી પડનાર હાદેશાઓ

હમણાથી હમો જોઈશકીએછે
 તેનાથી છુટવા કે બચવાનો કશો
 એલાજ કે ચારો હમો જોઈ
 શકતા નથી, એટલા નાતવાન,
 એટલા કમકુવત એટલા લાચાર
 હમો છઈએ; હમારૂ જ્ઞાન એટલું
 અધુરું છે; આ રેહોમના ખાવીંદ,
 હમારી અકલ એટલી આછી
 છે, આ દાવરે દાદગર, હમારૂં
 ડાહ્યાપણ એટલું આછું છે, આ
 દાનાઓ દાદાર, તથા આયંદ
 વખતની આસપાસ એટલું તો
 અંધકાર ફરી વળેલું છે, આ
 સાહેબે બેનીઆજ, કે આ ફાની

દુનીઆમાં સલામતીથી રાહ
 કેમ કાપવી તે માલુમ પડી
 શકતું નથી એટલુંજ નહી, પણ
 હમારી સમજ શક્તીની એવી
 અધુરી હાલત હોવાને લીધે
 જે વખતે હુમો ઘણીજ ભયંકર
 અને દેહેશતનાક બુરાઈઓના
 પંજામાં આંધલેપણે ફરતા જઈ-
 એછે, તેજ વખતે ગોયા હુમો
 ઘણાજ સલામત રસતા ઉપર
 હોઈએ એમ હુમોને જણાયછે.
 વાસતે એ રેહેમદીલ ખાવીદ
 હમારી એ હાલત ઉપર-હમારી
 એ નાતવાની અને નબલાઈ

ઉપર રેહેમ લાવી હુમારો રાહ-
 બર તું થા; તારી રાહબરીના
 છાયા તળેજ હુમે નચીંતાઈથી
 હુમારી આ ફાની દુનીયાની
 બીકટ મંજલ કાપી શકીશું-તારી
 રાહબરી વગર આ કુલજાંહાં-
 નના મોહોટા રાહબર, હુમારી
 જંદગાનીના ચેરાગને રોશન
 બળવાને પુરતું કુવત મળી
 શકવાનું નથી, અને આ પરવર-
 દીગાર તારી તરફની મેહેરબા-
 નગીભરી રોશની વગર હુમારું
 જીવતર નકામું બરબાદ થઈ
 હુમારી જંદગી પાએમાલ થવા

ની-તુંજ ખાલેકે મખલુકના
 સાહ્યાયા વગર આ કાની દુની-
 યામાં તેમજ મીનોઘ જાંહાંનમાં
 હમારો કશો દીરગ લાગવાનો
 નથી, વાસતે આ મેહર દાવર
 આ હમારી આજીજી સાંભળી
 હમારી ઊપર મેહર કરી તું
 હમોને દરેક અને સઘળી
 ખુરાદઓથી ખચાવી રાખજે.
 આમીન.

રહમ પામવા બાબે બંદગી.

અએ બાવીંદે બેનીઆજ,
હું એક નાદાન કમસમજ, કમ-
રહમ અને બેબાક બંદાહું,
મારે હાથે જાણતાં અજાણતાં
ઘણા અજીમ ગુનાહો થયાછે.
મારે હાથે ઘણા નીરદોશોને
દુખ પુગાં છે, ઘણાં ગરીબો
મારેથી હુલાક થયાંછે અને
હુકામાં કહું આ સાહેબ તો આ
દુનીઆમાં પેદા પડીને મેં
આજ સુધી એવું નથી કીધું કે
જેને હું મારાં મોહોતની વખતે
મગરરીથી યાદ કરી શકું, અએ

બલકના ખાવીંદ હું તારી હજુર
 ઘણા શરમીદો છું કે હું તારાં
 રાસ્તે ફરમાન બજાવવાથી
 પાછો ફરીઓછું; હું કેવો ગુમ-
 રાહ બન્યોછું ઓ પરશતેશને
 લાયકના પરવર, કે તારી બંદગી
 કે પરશતેશ કરવાનું બેહદ ભલું
 કામ કોઈ દીન મને સુઝ પડ્યું
 નથી, પણ ઓર હું ગુનાહની
 આલુદગીમાં ગીરફતાર રહ્યોછું.
 જેમ જેમ હું દુરદેશીથી વીચાર
 કરુંછું તેમ તેમ મને ઓ પરવ-
 રદીગાર મારી પોતાની ઊપર
 બેહદ ખોફ છુટેછે તથા અતી-

શયશરમીંદગી હાંસલ થાય છે
 કે મારે હાથે ભલાઈનાં કોઈખી
 કામ થયાં નથી અને જેખી
 કાંઈ થયાં છે તે ગુનાહનાંજ
 થયાં છે; હું બેહદ અફસોસ સાથે
 બેઉં છું આ મેહર દાવર, કે જે
 જે બદકામો કરવાની તારા પાકી-
 જગી ભયાં કલામોની મારફતે
 મનાઈ કરવામાં આવેલી છે
 તેવાં સઘળાં બદકામો મેં ગાફલ
 અને ગુમરાહ બની કીધાં છે, ને
 તેમ કરીને મારે માથે ગુનાહનો
 મેં એટલો તો મોટો બોલો
 વધારી મુક્યો છે કે જેના ભારથી

હું તદન કચડાઇ જઇ રાતો દીન
 હોરાન અને સરગરદાન થઇ
 પડ્યો છું. હું શરમીંદગી સાથે
 કબુલ કરું છું ઓ પરવરદીગાર
 કે મારા ગુનાહ માફ ન થઇ
 શકે એવા છે, તો પણ ઓ રહે-
 મદીલ ખાવીંદ હવે હું તદન
 લાચાર અને લાઇલાજ બની
 તારી હજુર મારા બંધે હાથ
 બેઠી, માફ કરજો આકમાં નાખી
 એટલુંજ માગી લઉં છું કે તું
 મારી ઉપર દયા કર; દયા કર !
 દયા કર !! દયા કર ઓ દયાલુ
 દાતાર ! તારી દયા વગર હવે

મારો છુટક નથી; તારી દયા જે
 મારા ઉપર થઇ નહીં તો પછે
 મને બીજા કોઇની આશા કે
 ઊમેદ નથી; બીજાં કોઇની મને
 કશી પરવા કે દરકાર નથી; બીજાં
 બધાં વના આજવેર ચાલ્યું
 અને હવે પછે પણ ચાલશે,
 પણ આ ખાવીંદ તારી મેહર
 વના કદી ચાલનાર નથી, વાસતે
 હું તો હવે કદી તને મુકનાર
 નથી, મેં તો હવે તને મજબુત
 પકડી તારા ઉપરજ પુર વીશ-
 વાસ અને એતેકાદ રાખેલો છે,
 વાસતે હવે તું મને પડવા દેતો

ના, મેં હવે મારો તમામ
 આધાર તારી ઉપર રાખી મારી
 તમામ મદાર તારી ઉપર બાંધી
 છે, વાસતે હવે મને તું તારી
 પનાહમાં લઇ જેમ તારી નેક
 નજરમાં વાજબી આવે તેમ
 મારી હાલત ફેરવ. મારી કરણી
 મુજબ જેટલી સજા મારી ઉપર
 ઉતરવી જોઇએ, તેટલી, જો કે
 તું રહેમદીલ આવીંદની રહેમ-
 દીલીથી, હજી મારી ઉપર નથી
 ઉતરી, તોપણ જેટલી સજા પડી
 ચુકી છે તેથી જરા પણ વધારે
 ખમવાનું હવે મારામાં બીલ-

કુલ કુવત નથી; હવે મને તારી
 દયાના આરામની વધારે જરૂર
 છે; તારી રેહેમ સીવા હવે મારાં
 જખમી જેગરને કશી વાતથી
 રાહત મળવાની નથી; વાસતે
 મારા ખરા જેગરના આ પશ-
 ચાતાપ ઉપર તું નજર કર અને
 મારી બેહુદ મીનત અને આબુજી
 ભરી આજરખાઠ કબુલ કરી
 મારા તમામ ગુનાહોની માફી
 બખશી આ મારા કુમલાતા
 અને કુરમાતા જીવને એકવાર
 ફરીથી તાજગી બખશી મારી
 ઉપર તારાં થયલાં બેહુદ અહે-

શાનોમાં આજ એહે નવું અહે-
 શાન વધારી મને તારી તાબે-
 દારી અને ફરમાબરદારીમાં લે.
 આમીન.

હરવખત કરવાની બંદગી.

ઓ કુલ જાંહાનની પરવરશી
 કરનાર પાક દાદગર દાદર હું
 એક ખાકી બંદા માફ સર
 નમાવી તન ખાકમાં નાખી તું
 ખુદાવંદાન ખુદાવંદ પાદશાહની
 હજુર તમામ ગુનાહોથી તોખા
 કરીને પરોમાન થાઉં છું. સત
 યકીનથી માતું છું, ઓ પરવરદી-

ગાર કે પોતાની હાજતો પુરી
 પાડવા માટે મીસકીન મરદો ને
 લાચારીમાં ગીરફતાર થયલાં
 આદમીઓ તારીજ સામે દયા-
 મણે દેખાવે જોવું કરેછે. મગર-
 રમાં મગર પાપી શખસ
 પોતાનાં પાપની તોજેશ માટે
 તારીજ હજુરમાં પુર ઉમેદથી
 પોતાનું સર નમાવેછે-દુખીઆ-
 રાંઓ અને હાદેશાનાં મારેલાંઓ
 પોતાની છેલ્લી રાહાત અને
 છેલ્લી ઉમેદ માટે તારીજ
 હજુર મીનતભરી આજીજી
 કરતાં આવી ઊભાં રહેછે-જે

સઘળાંઓ ઉપર, ઓ મારા
 બુલંદ બાપ, તું તારી મેહર
 ભરી નવાજીશ વરસાવેછે, તેજ
 મુજબ ઓ રેહિમના ખાવીંદ,
 દયાના દાતાર, તું મુજ ગરીબ
 બંદાની કાકલુદી ઉપર નજર
 કર. મારી ખાતરીછે ઓ મારા
 મેહર દાવર કે મારી બંદગી
 નકામી નથી જવાની; સખબ
 સઘળાં દીનદાર અને દીન
 ચાશીદાં આદમીઓ ઉપર
 તારી મેહર ભરી નજર જેમ
 હંમેશાં હોયછે, તેમજ પાપી-
 ઓની મીનત અને આજીજી

ૐૐૐૐૐૐૐ:ૐૐૐૐ;ૐૐૐ

સાંભળવાને તારા કાન સદા
ખુલા રહેછે તથા ખરાં જીગરથી
નીકજેલી પશેમાની સાંભળી
તારા પાપી બંદાને જેમ તું
રહેમદીલ ખાવીદ તારી અશોધ
અને પાકીજગી ભરી અસલ-
તોથી માફી અખશવા હરદમ
ખુશાલ હોય છે તેમજ તારા
બંદાએ ખરાં જીગરથી ચાહેલી
મોરાદ તું પાર ઉતારી આપ-
વાની નવાજી કરવાને મેહર-
ખાન હોયછે. પુર એતેકાદથી
માનુંજી આ ખલકના ખુદા કે
પશેમાન થઈ તોજી કરનાર

ૐૐૐૐૐૐૐ:ૐૐૐૐ:ૐૐૐ

તારા બંદાંઓને તું તારી
 હજુરથી હાંકી મુકતો નથી,
 પણ તેમની ઉપર રહેમની નજરે
 જોવું કરી તેમના ગુનાહોની
 તું માફી બખશેછે-તારા બંદાં-
 ઓને દુખથી પીડાતાં અને
 તંગીથી ટવલતાં જોવાને તું રાજ
 નથી પણ જેથી વાતે તેમનાં
 દેલને રાહત મળે તેથી તું
 ખુશહાલ થાયછે. હમ પાપી
 બંદાઓને દેલાસા તરીકે તારી
 તરફથી, ઊમેદ આપવામાં
 આવીછે કે પાક મનશની અને
 નેક નઇએતથી જે હુમો માંગવું

કરીએ તેનો તું બક્ષાયંદહે
 બક્ષાયઝગર મેહિરબાનછે, તો
 ઓ નેક બસલત મેહિરબાન
 મારા બરાં જોગરનું નેક મનશ-
 નીનું અને દરદમંદ દેલનું એટ-
 લુંજ માંગવુંછે કે તું રેહિમની
 રાહિ આ મારી બંદગી સાંભળી
 બક્ષ મને કે હું મારા તમામ
 ગુનાહો-તમામ બદકારીથી પ-
 શેમાન થઈ પાછો ફરું, અને
 બક્ષ ઓ રેહિમના દરીઆવ કે
 હું હવે પછે દરેક રીતે અશોધ
 અને પાકીજગી ભરીયાં કામોમાં
 અને તારી ફરમાબરદારીમાં

મારી બાકીની જાંદગી
 ગુજરી, તું મોહબત ભરીયા
 બાપની બગલગીરી કરવાને
 લાયકનો થઇ તુંજ મેહરબાન
 બાપનું ચાહાવું થતાં તારી
 હજુર હાજર થવાને તમઆર
 રહું. આમીન.

પોતાની માંદગીને વખ-
 તની બંદગી.

ઓ ખુદા હાલ હું ઘણું દુખ
 ખમું છું. તું મારી સામું ને
 મારા દુખ તરફ જો. ઓ ખુદા

મારા તમામ ગુનાહની હવે તું
 મને માફી બખશ. ઓ ખુદા
 હવે હું ભર દરીએ આવી
 પડીયોછું ને પગ મુકવાનું ઠેકાણું
 જણાતું નથી. હું બુમ બરાડા
 ને પોકારથી થાકી ગયોછું તે
 એટલે વેર કે માફ ગળું વટીક
 મુકાઈ ગયુંછે. ઓ ખુદા તું
 મારો મદદગાર થા ને મને પાર
 ઉતાર. ઓ ખુદા, આ મારા
 દુખના વખતમાં તું મને વીલો
 મુકતો ના, પણ હરદમ તું મારી
 નગેદાસતી રાખતો રહેજે. આ
 મારી માંદગીમાંથી તું એકદમ

માઈં મોહોત નીપજવતો ના.
 તેં ઘણાઓને મોતને કાંઠેથી
 પાછા સાઝા કરીયાછે ને તું મને
 પણ સાઝો કરી શકશેજ. તારે
 મોહોડેથી એક સખુન નીકળ-
 તાંજ તુરત મને કરાર વળશે,
 વાસતે રે ઓ ખુદા, તું મને
 બચાવી લેજે; એમ કરતાં જો
 તારી ઇચ્છા જુદી હોય, તો હું
 તેને તાબેછું; ઓ ખુદા મારી
 મરજી મુઆફક નહીં, પણ તારી
 મરજી મુઆફક થવા દેજે. અગ-
 રજો માઈં મોતજ આવી લાગું
 હોય, તો બખશ ઓ સાહેબ

કે હું તારું મોખારક નામ
 જીખાનપર લઈ મોતને તાપે
 થાઉં. આ ખુદા તું મને એટલુંજ
 બખશ કે હું તમામ દુખ દરદના
 વખતમાં તારાપરજ એતેકાદ
 રાખી રહું, ને એમ થવા પછે
 ગમે તે થવાનું હોયે તે થાય,
 પછે જોઈએ તો મોત આવે કે
 જોઈએ તો જીંદગાની સલામત
 રહે, પણ જે તે વાતે તારી
 પનાહ ને નજર મારી ઉપર
 રહી એટલે બસછે. આ ખુદા
 મારી તમામ ઊમેદાનો સઘળો
 આધાર તારી ઉપર છે—તુંજ

મારી જાંઘી છે; નખળા
 વખતનું તુંજ મારું કુવત છે;
 આપદા ને હાદશામાં તુંજ મારી
 ઢાલ છે; અંધારી કીલ ખીણમાં
 તુંજ મારી રોશની છે અને રોજે
 રસતાખેજને દાહાડે મારી
 ઉપર રેહેમ ને દયા કરી મારો
 ખચાવ ને છુટકો કરનાર પણ
 તુંજ ખાવીંદ છે. હું મારી તમામ
 જાંઘી તુંનેજ સોપું છું, ને હું
 પોતે પણ તારોજ છું, વાસતે
 આ ખુદા મારે વાસતે જેમ
 તારી મરજીમાં આવે તેમ તું
 કર. તારી પાસે હું એટલુંજ

માંગી લઉં છું, ઓ ખુદા, કે
 મારાંમાં તું એવી બુદ્ધી મુક
 કે જેથી કરી હું કોઈની વાતની
 ગડબડ કર્યા વિના એકદમ ચુપ
 રહી તું મારા ઉપર જે ગુજરે
 તેને તાબે થાઉં. આમીન.

દરદીની અરજ ગુજરી.

અએ કુલ જાહાનની પરવરશી
 કરનાર પાક પરવરદેગાર, હું
 હાલ દુખ દરદોથી બહુ બેકરા-
 ર છું, વાસતે તું મારી ફરીઆ-
 દને પોંહોચ અને જે દુખ દરદનો

હું ભોગ થયોછું તેમાંથી તું
 મને બચાવી લે; અચ્ચે રેહેમના
 ખાવીંદ તું સીવાય મારો બીજો
 કોઈ ચાર કે મદદગાર નથી
 તેમજ તું સીવાય મારો કોઈ
 બીજો દાસત કે આશના નથી.
 મારા છુપા ભેદો ને છુપાં દુખ
 દરદાથી તું સીવાય બીજો કોઈ
 વાકફગાર નથી; મારી દેહ તદન
 લથડી પડી છે, ને હું તદન નાત-
 વાત થઈ ગયોછું. આ દુખ દર-
 દાથી હું કેમ મોકળો થઈશ તેની
 મને મુદ્દલ સમજ પડતી નથી.
 તોપણ જો રેહેમનો તું ખાવીંદ

મારી ઉપર તારી રેહેમ ઉતારે
 અને મારો હુકીમ જો તું થાય
 તો મારાં સઘળાં દુઃખ દરદો
 નાબુદ થાય અને તું બુજરગ-
 વાર બાપનાં મોબારક નામની
 હરદમ યાદ કરવાને હું તંદરૂસત
 થાઉં એવું છે, વાસતે અચ્ચે નેક
 બાપ આ વખત તું મારી
 યારીને પુગ, અને આ ભય
 ભરેલી માંદગીમાંથી તું મને
 તંદરૂસતી બખશ, અને તે સાથે
 બખશ મને આ રેહેમદીલ
 બાવીંદ કે આ નવે નામે નવી
 જાંદગી મેલવી હું તમામ રૂડાં

કામો કરતો રહું, અને જેથી
કામ તને નાપસંદ હોય તેથી
દુર રહી અશોષ અને પાકીજગી
ભરીઆં કામોમાં મારી બાકીની
જાંદગી ગુજારી તુંજ બાવીંદનો
હોકમ થતાં તારી દરગાહમાં
હાજર થવાની તથ્યારીમાં રહું.
આમીન.

માંદગીથી ફરેગ થવાની
શોકરગુજારી.

આ દયાળુ બાપ તારી માયા
અને મેહેરથી હું મારી સખત
માંદગીમાંથી સાજો થયો છું,

માટે તારો બેહુદ પાડ માનુંધું.
 ઓ ખુદા, તુંએ રેહેમ કરી મારી
 જીંદગી સલામત રાખી મારા
 આવરદા લાંબા કર્યાછે, તો
 બખશ ઓ સાહેબ કે હું તારી
 મરજી મુજબ ચાલું ને સઘળાં
 નેક કામો કરું. ઓ સાહેબ બે
 કે સખત માંદગીના ગલબાથી
 હજી હમણાજ હું તારી રેહેમ
 અને માયાથી ફારેગ થયોછું,
 તોપણ મને બખર નથી કે મારું
 મોત ક્યારે આવી ઉભું રહેશે
 અથવા શીતાબીથી મારો આ
 દુનીયાનો અસખાબ ઊઠાવી

લઈ જવાનું તારું ફરમાન મારી
 ઉપર ક્યારે આવેછે તેની મને
 મુદત ખબર નથી; એમખી
 કાંય નહીં બને ઓ સાહેબ કે
 આવતી ઘડીએ-અરે આવતીજ
 પણે મારી અજલનો ફીર-
 સતો, તુંજ દાદગરની દરગાહ
 તરફ કુચ કરી જવાનું ફરમાન
 લાવી મારી હજુર હાજર કરે;
 તેં જ્યારે મેહરબાન થઈ મને
 તંદરસતી બખશીને મારા ગુના-
 હોની તોજસ કરવાની નવેસ-
 રથી મને જોગવાઈ આપીછે, તો
 બખશ ઓ સાહેબ કે એ જોગ-

વાઘ હું બેદરકારીથી બરબાદ-
જતી નહીં મુકું પણ એનો હું
એવો ભલો ઉપયોગ કરું કે
જેથી આવતી જાહાંનનાં મારાં
સુખનો રસતો હું હમણાથી
તમઆર કરી મુકું.

ઓ મેહરબાન બાપ ! ઓ
દયાળુ દાતાર ! તેં રેહેમ કરીને
મારી હઠયાતી લાંબી કરીછે,
તો ઓ ખેરબા બાપ ! પુરી
રેહેમ કરી મને આવતી જાહા-
નનું બેહેસતનું સુખ મળે એવી
રીતે એ મારી નવેસરથી બખ-
શાએલી જાંદગી ગુજારવાની

તું મને તોફાન બખ્ષશ. મારાં
 તમામ બેશીઓ તથા દાસત
 આશનાઓને, ઓ ખુદા, તું
 કુવતમંદ ને તંદરુસતી ભરેલાં
 રાખ તથા તેમનાં ઉપર તારી
 માયા ભરેલી નજર રાખ. ઓ
 ખુદા આ ટુંકી પણ ખરાં જીગ-
 રની બંદગી તથા શુકરગુજરી
 તું સાંભળ અને તું મને તારો
 પોતાનો કર. આમીન.

સગાં વાહાલાંની માંદગી
વખતની ખંદગી.

ઓ ખુદા, મને બહુ બીહીક
લાગેછે ને મારું હૈયું થરથર
કાંપેછે. ઓ ખુદા, મારાં વા-
હાલાં * તું તેડી લેતો ના અથવા
મને * વનાનો કરી મુકતો ના.
હું માગી લઉં છું, ઓ સાહેબ,
કે મારાં * ની આ માંદગી-
માંથી તું મોત નીપજાવતો ના.

* બાપ, માં, ભાઈ, બેહન,
ખાવીંદ, બાએડી વગેરે જે જેસી
હોય તે.

પણ જો, ઓ ખુદા, તેં બીજી-
જ રીતનો હુકમ કરીયો હોય
તો તે તારી મરજી મુજબ
થવાદેજે ને મારાંએ * તારી
પનાહનમાં લઈ મને દીલાસો
મળે એવું કરજે. ઓ ખુદા
મારી તમામ આશા અને
ઊમેદ તારી દયાલુ સોચના
ઉપર આધાર રાખ્યો છે. ઓ
ખુદા મેં મારી મુરખાઈને ખરાબ
ચાલથી મારા એ * ને ઘણા

* બાપ, મા, ભાઈ, બેહેન,
ખવીંદ, બાએડી વગેરે જે ખેસી
હોય તે.

હેરાન ને પરેશાન કરીયાંછે ને
 તેથી તેમને મારી ગોદમાં રાખ-
 વાને કે તેવણની ગોદમાં દબા-
 વાને હું લાયક થયો નથી. તે
 પણ ઓ ખુદા હવે મારા ઉપર
 રેહેમ કર ને મારા ગુનાહ તક-
 સીરની દરગુજર કરી મને માફી
 બખશ, અને આ મારી કાકલુદી
 ભરી અરજ સાંભળી, દુખથી
 પીડાતાં આ મારાં * ને એક-
 વાર પાછી તંદરસતી બખશી,

* બાપ, મા, ભાઈ, બેહેન,
 ખવીંદ, બાએડી વગેરે જે જેસી
 હોય તે.

મને તેમની મોહોબતનો મીઠાસ
 એકવાર ચાખવા દે; અને બાજી
 ઓ સાહેબ કે હવે પછે હું ઘણી
 સારી રીતે ચાલી, મારી
 આગલી તકસીરો અને કસુરનો
 બદલો વાલી આપું, મારાં
 વડીલોને પુરતું માન અને ઇજ્જત
 આપું તથા તારી મરજીના
 હુકમો બજાલાવી સુરખરૂ થાઉં.
 આમીન.

દુવા જમતી વખતની.

અએકુલજાહાનને પેદા કરનાર
પાક પરવરદીગાર ! તારી મેહેર
અને માયાથી જે નીઆમત
ખાણું આ વખતે હુમેને મળ્યું
છે તેથી હુમે તારા બેહુદ આ-
ભારી થયા છીએ. હુમારી જીદ-
ગાનીનો સઘળો આધાર, તારી
ઉપર રહેલો છે. અએ ખાવીદે
બેનીઆજ તારી જે બેહુદ બખ-
શેસો હુમોપર થઈ છે અને
થાયછે તેમાં સઙિથી મોટી બખ-
શેસ એજછે કે તું દરરોજ
હુમારી નીમકરોટીનું ખાણું

હુમેને પુરં પાડે. અએ ખલ-
 કને પાલનાર સાહેબ તારી બબ-
 શેસોનું બયાન કરવાને જો કે
 હમારી જુબાનમાં મુદલ કુવત
 નથી અને તેથી હમારાં મોહોડાં
 ગોયા બંધ રહેલાં જણાયછે તો
 પણ આ સાહેબ, હમારાં હૈડાંમાં
 થી તારું અહેસાન માનનાર
 ઊભુરા નીકળતા ચાલુજ રહે-
 લાછે. તું બુજરગવાર બાપની
 હજુર હમારી એલીટજ આજીજ
 છે કે તું સાહેબ હુમે ઉપરની
 તારી મેહર હુમેશ ચાલુ રાખી
 હુમેને હમારૂં નીમક રોટીનું

આવું ખાણું દરરોજ આપતો
રેહે. આમીન.

શુકર ખુદાના.

અએ કુલ જાહાનની પરવરશી
કરનાર પાક દાદગર સાહેબ !
તારી બેહેદ બખ્ષશેસથી જે
નીઆમત ખાણું હુમણા હુમોને
મળ્યું છે, અને જે ખાધને હુમે
આસુદાં થયાં છીએ તેને સારૂ
હુમો તારી દરગાહમાં હુજરો
હુજર શુકર ગુજરીએ છીએ. તારી
બખ્ષશેસ ઉપર, આ દીનદયાલ
સાહેબ, સઘળી જગતનો આધાર

છે. પાદશાહ અને ફકીર, તવાં-
 ગર અને ગરીબ, એ સઘળાં
 પોતાની દરરોજની રોટી મેળ
 વવાને એક સરખી રીતે તારીજ
 તરફ પોતાના હાથ ઉઠાવેછે,
 અને તું રેહેમદીલ ખાવીંદની
 બબશેસની બરકતથી તે સઘળાં
 પોતાની મોરાદમાં પાર પડેછે.
 બબશ એ સાહેબ કે તારી એ
 નેઆમત બબશેસો મેળવવાને
 લાયકનાં હુમો થઈએ, અને તું
 રેહેમદીલ ખાવીંદની બબશેસથી
 નીતરોજ મળતાં આવાં નીમક
 રોટીનાં ખાણા ઉપર હુમો

સંતોશ માનીએ, બખશ આ
 સાહેબ કે આ વખતે જે હુમારાં
 કેટલાંક ભાઈબંધુઓ ભુખીયાં
 અને તરસીયાં હોય તેમની
 હાલત વીશે હુમાને વીચાર
 આવે અને તેથી હુમા ઉપર
 ઉતરેલી તારી આ મોટી બખ-
 શેસ માટે હુમે કોઈ રીતે બેદ-
 રકાર રેહેવાને બદલે આર તારા
 વધારે અહેસાનમંદ થઈએ.
 હુમારીથી બેહુદ તકસીરો થઈ
 છે, અને તેથી હુમે કોઈ રીતે
 આવી મહેરબાની મેળવવાને
 મુદલ લાયકનાં થયાં નથી તો

પણ તું દયાલુ દાતાર તે હમારી
 તકસીરોની દરગુજર કરી હમારી
 ઉપર તારી રેહેમ વરસાવતો
 રેહેછે, તેમજ તું બબસા હમાને
 ઓ સાહેબ, કે હમે પણ હમારા
 બીજા ભાઈબંધુઓની કસુરો
 દરગુજર કરવા શીખીએ અને
 તેમ કરીને તારી મોહોબત અને
 મેહરને વધારે લાયકના થઈએ.
 આમીન.

ભાગ બીજો.

આમદાદનું ગીત.

રાત ગઈ છે થાય સવાર,
પ્રભુ કેરો માનું ઊપકાર.
મારી રક્ષા તો સહુ રાત,
પ્રભુએ પૂર્ણ કરી બલસાથ.

નામ કહું શું, એ મુજ નાથ ?
છે મુજ રસના ધૂલજ ભાત.
જો પણ રસના હોત હજાર,
તો પણ વર્ણનનો નહિ પાર.

દેવતાણા પણુ દૂત પ્રમાણુ,
 શુદ્ધ મને જે હોત સુખણુ ;
 તો પણુ થાત નહીં સહુ વાત
 યોગ્ય તને જે છે મજ નાથ.

રહેજો મુજ પાસે દિન આજ,
 સર્વ ચલાવો મારું કાજ.
 છે નઅલી મજ માનવ જાત,
 ભૂલ પડે, બગડે બહુ વાત.

જુઠાનું બહુ ચાલે જોર,
 સેતાની સહુ પાડે શોર.
 રાત દિને તાકે મજ ધાત,
 દુષ્ટ સુખવે નિષ્કુર વાત.

ભુંડે પથ લાવે મજ પાય,
તાણુ કરે કે નિજુર થાય.
માગું કર જોડી મજ નાથ,
હે પ્રભુ સાંભલ મારી વાત.

રેહેજે આખો દિન મજ પાસ
મજ હયડામાં કર તુજ વાસ.
સહુ કામે તું આપ સહાય,
ત્યારે શુભ રીતે સહુ થાય.

બળ પામી જે કરશે કામ,
દિન દિન ધન્ય થશે નિજ ધામ,
આપો બળ સ્થાપો મજ વાત,
નામ વખાણું હે મજ નાથ.

સાંજનું ગીત.

દાહાડો ગયો, થઇ રાત.
તને નમું, સર્વ નાથ.
હું સંભાડું તારો પ્રેમ,
તારી ધીરજનો શું નેમ.

પાપ થયું છે, વારંવાર,
ભૂલો થઇ છે અપાર.
તેમની ગણતી ન થઇ,
તેમની શરત ન રહી.

તેમનો શું કહું સુમાર !
દેવનો જે અપાર ઉંપકાર.
માટે જીવુંછું અજીવું,
માટે છે કે હું ભજીવું.

હે દયાલુ પ્રેમી બાપ,
 તારું જ્ઞાન તું મને આપ
 તારું ધ્યાન મારામાં થાએ,
 પાપની ભૂલ મારાથી જાએ.

જાણી આજનું બધું કામ,
 ધ્યાનમ રાખી તારું નામ.
 દીનતાએ ભજું નાથ,
 આશિશ આપો આજની રાત.

પ્રભુ રાતમાં દયા કર,
 તારા વિચાર મનમાં ભર,
 બધું ખોટું મનથી કાઢાડ.
 ને સંભાલીને જગાડ.

દોહોરા.

મજ જીવના નાથજી,
કર જોડીને દાસ,
માગે સંકટ કારણે,
આવી તારી પાસ.

જેવારે તો કલેશની,
આવે ભારી રેલ.
ત્યારે મજને ઝાલજે,
હાથ મુકી ના મેલ.

અનાથનો તો નાથ તું,
નખલાનો આધાર,
તને મુકીને ક્યાં જાઉં,
કેણી ગમ ફરનાર ?

વિના ધણીનો તું ધણી,
 ગરીબનો સુણનાર,
 હું મજ અર્જ તો લઇ,
 કાને જાઉં દાર ?

કાઇ બિજો તો તું વિના,
 જવા ન દે નિજ પાસ,
 સર્વે દિન દરીદ્ર જાણુ,
 રાખેછે તુજ આશ.

તારા વચનો સ્થિર રહે,
 ખડક પ્રમાણુ સદાય,
 તુજ મુખ શોધી તો વૃથા
 ઢાલો કેા નવ જાએ.

તું નહિ સુણતો હોત તો,
 અતિશે કલેશ જણાત,

દુઃખમાં મોટું દુઃખ ખરું

સઉથી તે દુઃખ થાત.

સર્વ બિજા તો કલેશમાં

ઠંડક એથી થાએ,

કે કલેશિતની વાત 'તો

તુંથી સર્વ સુણાએ.

દુઃખીની વાતો સુણી,

જો તું કરે સાહાય,

બોલો માથે હોએ પણ,

તેથી નહી દબાય.

હું નિર્ધન ને દીન છું,

લોક કરે ધિક્કાર;

પણ મજ પ્રભુ ભૂલે નહીં,

મારો તે આધાર.

દાહોરા

એક દિને * તો બાલકે,
કર્યો એમ વિચાર,
“બાલક થે હું દેવના,
શા કામો કરનાર” ?

એ પર આવી ધ્યાનમાં,
એવી વાત સુજાણ,
જે મનમાં છે તે થકી,
કરાય પ્રભુનું માન.

મારી આ બે આંખ છે,
ચલકતી શુભ રીત્ય.
તેથી જોઉ શાસ્ત્રમાં,
વાત ઉકલું નિત્ય.

એમ શિષુ પથ સ્વર્ગનો,
 જ્યાં છે અપાર સુખ,
 જ્યાં જોવાય પ્રકાશમાં,
 પિતાતણુ શુભ મુખ.

મારા આ બે હાથ છે,
 ઉપયોગી બે ધામ,
 હું તે વડે સદા કરું,
 પ્રભુકેર જો કામ.

વળી જ્યારે સ્તોત્રો કરું,
 ગાતાં ગીતો સાર,
 જન લગ છું બૂલોકમાં,
 કરે વગાડું તાર.

મારા આ બે પાદ છે,
સ્વર્ગે વાલું પાય,
માર્ગે ચાલુ સત્યને,
સ્વર્ગે જેમ જવાય.

દોડે દોડું શરતમાં,
પ્રભુ કરી જે શર્ત,
દોડી પામુ તાજને,
એમ સધાવું અર્થ.

મારી આ પણ જીભ છે,
કરવી પ્રભુની વાત,
તેના ગુણ પણ વણવું,
મજ જીભે દિન રાત.

ગીતો ગાઉં દેવના,
 માનું ગુણ ઉપકાર,
 ગગને જેમ ગયા પછી,
 તાં પણ હું કરનાર.

મન પણ છે માંડે ખરું ;
 મહાજ તે મુલવાંન !
 મનમાં નિત્ય વધારવું,
 દેવ તણું જે જ્ઞાન.

મનમાં જ્ઞાન વધ્યા પછી,
 પૂર્ણ જણાસે દેવ,
 સમજણથી પણ દેવની,
 પૂર્ણ કરાશે સેવ.

ચખ, કર, પદ, રસના મલી,
 સહુ મનના છે દાસ,
 દાસ કરી મન દેવનું,
 હું પામું સુખવાસ.

એમજ લેવી ભાગ્યતા,
 બાલપણેથી ધન્ય,
 દેવતણી આસીશથી,
 નહીં થવાનું અન્ય.

બાલગીત.

ઓ દાદગર દાદાર,
તારી ખુબીછે અપાર—
તેં કીધાં હમને પેદા,
તુને યાદ કરીએ સદા.

શું જનવર કે ઝાડ,
શું દરીઆ કે પહાડ—
એ સરવેનો તું સાહેબ,
તું પોતેજ છે ઓ ગાએબ.

તેં બક્ષયો હમને જાન,
તેં કીધું સુખનું દાન—
અપાર છે તારો ઉપકાર,
કેમ માનશું તે સધલો પાડ.

જાહેતી.

રામ નામથી શુર સહુ કામો,
રામ દરધે નમીએ રે—

રામ ઉપરજ સરવે આસા,
રામ હાથે ધરીએ રે.

શક્તી જેનીનો કાંઈ ન હીસાળ,
કીરતી તેની કેમ ગાઈએ રે—

દયાલુ મેહરબાન એવો સાહેબ,
તે સીવા કાહાં જાઈએ રે—

ખોરાકી પોસાકી સહુ તુજ મેહરથી
પાડ તાહારો કેમ માનીએ રે—

ફરવું હરવું સહુ તાહરી બખ્શશે,
કેઈ રીતે વખાણીએ રે—

જ્યાં જોઈએ ત્યાં સર્વ જગોએ,
તુજ કીરતારનો હાથ રે—

અજળ કુદરત, અજળ એ ભેદો,
પ્રેમ દયાલુ જગનાથ રે.

અશક્ત આ કલમ, અશક્ત આ જળ્યાં,
અશક્ત છે માહ વીદ્વાનો રે—

શક્તી તાહારી ન શકે સાહેબ,
વીસતારી દાહેઓ શીઆનો રે.

કેળવણી, અકલ, દાહપણ આજેજ,
આજેજ શીલસુદ્ધ—કવી રે—

અજળ કરામત સાહેબ તાહારી,
આજેજ કુલે માનવી રે.

સોનું, રૂપું, ને લોહું તરાંબુ,
ખેલો એથી હરએક રે—

અજબ દેખાડેછ કુદરત તાહારી,
હીરા, મોતી, માણેક રે.

જાહેતી.

સર નમાવી અરજ કરછું હું,
સાંભલ ઓ કીરતાર રે—

ઉમેદવાર છું હું તુજ દરબાનો,
તુજ ઉપર આધાર રે.

કામ નેક હરદમ કરવા
આપ મને તું શકતી રે—

રાખજે મસગુલ ભલું કરવામાં,
નીશાન જેની નેકબખતી રે.

દુખ ને દરદને ઉપાએ તુજ છે
તો કાંઠાં રકું આ દુખને રે—

આ દુખી દીલપર નજર કરીને,
છોડવ એથી તું મજને રે.

આશા માહારી છે તુજપર સાહેબ
દીલ તેથીજ ભરપુર રે—

ના કરતો આ મેહરખાંન દાતાર,
માહરી ઉમેદથી દુર રે.

મુગાં દીલનો ભરમ સરવે,
છે સાહેબ તું જાણુનાર રે—

વધુ ચલાઉં શું નખલી જખાન,
પહેલા દએઆલુ પાલનાર રે.

ગાયન

પ્રથમ સાહેબનું નામ
દીલમાં તેનુંજ મુકાંમ
કરો યાદ સુખશામ
હરદમ ધ્યાદે ખોદા.

સર્વ શક્તી પરકાશ
આપે નીરાશને આશ
કરે અંધકાર ઉગ્ગ્રાશ
ભજો સાહેબ સદા.

નહી શક્તીનો દાર
નહી કામેનો પાર
સર્વ જ્યાં બેજાર
તેની અજબ શક્તી.

ચંદર, સુરજ, તારા સવારી,
વાદલ, વરસાદ, ગગડાટ ભારી,
પડીઆંછે ખુણે, ખુદરત નેયારી.

હર ધડી પલનો ખેલ
જેથી ધનસાનો ગાફેલ
તેની પીછાનત મુશકેલ
એક રસતો ભકતી. પ્રથમ.

ઓ ભેદ ભરીઆ ખાવંદ,
ખલક ફલકના ખોદાવંદ,
નામ તુરમંદ દીલખંદ,
ઓ ધમ્મજદાને પાક.

તુંજ હાથ શરમ ભરમ
મારી શકું હું શું દમ,

મારૂં પોકાર કર કરમ,
તુંજ દરઘે દીલ ચાક.

મારો તુંજપર આધાર,
જ્યારે ઉતારે તું પાર,
ત્યારે ઉતરું હું નાચાર,
હરદમ નમન નમન.

બંદગી તારી, દવા બહુ કારી
તુંજ દરઘા પર, હર ઉમેદવારી
હરદમ દીલમાં, યાદ તારી પ્યારી.

માંગું તુંજથીજ હું પનાહ
રાખો મુજપર નેગાહ,
બંદો તુંજપર શીદાહ
નમન ગમન ચમન.

ભેરવી.

તે સાહેબપર રાખી ભરેસો,
દે ડર જગનો છોડી રે;
ખેસ નચીતે આ દુનીઆંથી,
લાલચ તું પખોડી રે.
તે સાહેબ પરં

દગો ફટકો આ ખે દીવસમાં,
કહેવો કરેછે પીઆરો રે;
આંખ ચોલીને જોઇ લે બંદા,
વખત કેટલોછે તારો રે.
તે સાહેબ પરં

મન મલકાવી કહેવું ધાલેછે,
લુચાઇમાં તું ધ્યાન રે;

અહીંઆં મારી ત્યાં ફાંસીને,
કેવું મેલવેછે માંન રે,
તે સાહેબ પર૦

દુનીઆં માટે તો દાવો રમીઓ,
ગયો સાહેબને વીસરી રે;
મઓત આવ્યું ત્યાં આજેજ થઇને
શકીઓ નહી દાવ ધરી રે.
તે સાહેબ પર૦

બે દીવસનાં રંગ રાગમાં,
એકેદમ લલચાયો રે.
બે દીવસખી જતા રહેઆ ને,
અવતારતો બદલાયો રે.
તે સાહેબ પર૦

ઝલક ચલક સહુ બાહેર જોઈને,
ફાંદામાં લપેટાયો રે;
અજબ ભેદ આ ફાંદા તરફનો,
ભેદ બંદા ના પાયો રે,
તે સાહેબ પરં

નુરમંદી નુરીઆં;
કરીમાં રે કીરતારા,
નુરમંદી નુરીઆં. ટેક.
આલમ આધાર, સબદમ માળા,
જાણત ગુપ્ત પ્રગટ દ્વારા—
કરીમાં રે કીરતારા;
નુરમંદી નુરીઆં.

દોહોરા.

ખોદાવંદ કર માફરે,
પાપો ગુન્હા તમામ,
તુજ માફ દરકારરે,
આકી વ્યર્થ નકામ. ૧.

કર રે માફજ સાફ જો,
ગુન્હેગારના પાપ,
માગું રહેમ ધનસાફજો,
સર નમાવીજ આપ. ૨.

પકંકો ગુન્હેગાર હૂં,
ભારિ શેતાનિદાર,
બુરોરે બદકાર હૂં,
સારી જીંદગીવાર. ૩.

ચાલ્યો શરતો ફેરવી,
ધરી ન તારી યાદ.
નાદાન મૈત્રિ જોરવી,
બદ બંધમાં આળાદ. ૪.

ધરરે સાહેબ હાથજો,
એકિલો હું નાચાર,
વિચાર વનમાં રાતજો.
કરે ન રસ્તમ થાર. ૫.

પ્રભાત.

રે ખુદા શાહ માલેક,
સમજ દીનવાની,
ભયથી ધુણુધું થરથર.
પાપે થયો જાની, રે ખુદા ૧.

નથી નીતીગંજ પાસ,
 થાશે ધુલધાની,
 મંનગમી ધરતી પુરી.
 પાયજી લયપાની. રે ખુદાં ૨.

આસ ખાસ ગઢ મૂકી,
 ચકચુર શયતાની,
 જે સંગજ દીલ મુજ,
 ખેંચિ લેજી હાની. રે ખુદાં ૩

ખુરૈ રંગ મચી ખુબ,
 જીવ કરે નાની,
 મૂક ત્યાં હાથ તુંજ,
 સરે યજદાંની, રે ખુદાં ૪.

બદો ત્હારો સેવક તુંજ,
જાઉ કોણે માની,
બાખશેસ કર ત્યાં સાહિબ,
ગુન્હા મૂલ ફાની, રે ખુદા ૦ ૫.

દોહરા.

ગુન્હાથી કાયર થયલો,
આગ્યો છેઉ તુંજ પાસ.
પકડ હાથ મુજ રે ખુદા,
ના કર બાળક નાશ. ૧.

મજહાનો હાથ દીપતો,
ધરી લોભેજ યાર,
શેતાંનિ કર્મ જાળમાં
રકુંછું થઇજ ખાર. ૨.

પાપિ શીંગાર મેલવી,
ભુલ્યો તુજની રાહ,
પેડી ગંભરંગિ પાગડી,
થયો પસ્તાવે સાહ. ૩.

પગ પણ નહીજ સંગરયો,
નેકિનો શોહરંમ,
બુરૈ ચંગ-દફ તાલથી,
વગાડ્યો છંમ છંમ, ૪.

કિર્ણી ઝમકતાં, શદ્ધના,
પામ્યાં બુરૈ ઝાંખ,
દિસ્યો નહીજ ઉપાય રે,
ભમ્યુ દીલ જો રાંક. ૫.

બુરો સાર ખેડી બાહુ
અરરર કર્ણું રંન;
ગુમથી છાતિ અફાલતો
કુમલાઉછળ મંન. ૬.

ચારો ઉપાય દીસતો,
નથિ રે પ્યારા કમાળ;
મ્હાતમથી તો બોલતો,
વિલાપ વિલાપ ખ્યાલ. ૭.

ત્યાં નિરંજન આપ રે,
આસરો ફરી વાર;
બદી બંગ ઉલથાપ રે,
ન કરે દોળખે ઠાર. ૮.

કીધો પેઢા તેંજરે,
જગત ચમન તનમાંય;
શાસાર મૂકેજરે,
લગાંમ “ નારન રાય.” ૯

જન્મ મરણ તુથી જગે,
ચાલુ પલ દીન રાત,
દુખ સુખ ચીંતાં સહિ,
તુથીજ રે હર ભાંત. ૧૦.

વહાં તારિજ આશા કંઈ,
જગ કુલ જલવનાર;
ગરીબ ત્હારા દાસને,
દેજ પનાહ અધાર. ૧૧.

રાગ કાફી.

ખુદાવંદ, જગતશાહ દાદાર. ટેક.
સંસાર સાર, રચના ખૂબ
અપાર ત્હારિ બલદાર. ખું ૧.
ઝાડ પાહાડો, માનવ પંખી,
કામો કરાંમતદાર, ખું ૨.
મ્હાનદિ નાલાં, સાગર ખ્હોલા,
દીલ ખુશ બાગો ખ્હાર. ખું ૩.
જંગલી સીંહો, દરયાઈ મગર,
તુજ બલોનો વીસ્તાર. ખું ૪.
ઝાહેર છૂપૂ, માલમજ તને,
રે એ ગેખી જનકાર. ખું ૫.
નામ તુંજ ફકત, લેએ જો મુખ,
તો નાખુદ કુલ અંધકાર ખું ૬.

રાગ જલેતી.

યાદ તૂજને કર્યે નહીં તો,
કાણુને કર્યે દાદાર,
બરપા દુન્યા ચલન તૂથી,
સૌને ત્હારો આધાર. ટેક.

વીંસરી તુને શેતાનીમાં,
ઉમ્મર કાઢવી તમાંમ,
સદા બદીમાં લંપટ રેહી,
સંગરવૂ નકં થાંમ-રે૦ યા. ૧.

ભૂલી તું આપના ઉપકાર,
નીરલજ દરવાં કામ,
બેહાઇ ખંદે લૂચાઇમાં,
રેહવું બરે બેશાંમ-રે૦ યા૦ ૨.

અધકાર કારો વીચી લેઇ,
 ફેકટ કાઢવી છાત,
 બાહુરથી અકરી શીકરૈ,
 નખલાને લેવી લાત-રે૦ યા૦ ૩.
 મરણ પાછલ આવશે એતો,
 નર્કે કાંમ સૌજને
 સેતાંન જાલે સાથ રે,
 માટે પન્સા દેજને-રે૦ યા૦ ૪.

લલિત છંદ

તવલ તો વળી, કાપતોજ હું.
 કુલ ઉમેદની, બાંધી આરજૂ,
 દરદ ને ગમે, શોસતોજ રૂ,
 તું તુર પાસતો, છાંજરે રજૂ. ૧.

દલદરીપણે ગૂમુઘું અરે,
 બિન પન્દા ખુદા, કોન રે થરે,
 બિન મયાજ તું આસના ફલે,
 બિન શયાય તૂં, નાશ સૌ ખરે. ૨.

જીવન ખ્યાલખી, ત્હારિ રેહેમ રે:
 મરણુ હાલખી, ત્હારિ નેમ રે,
 શિતલ ચાંદની, તુંજ ખેલ રે,
 ગગન ખુસ જો, તુંજ મહેલ રે. ૩.

સુરજ તાપતો, નૂરથી પુરો;
 અખજ કાશથી, રોશની દરો;
 ખુલંદ તાજુખી, રે ખુદાવંદા;
 જગત જૂલતી, કાયદે સદા. ૪.

જન જનાવરો, ઝાડ ફલો,
પરવતો ઝરા, ઘોત ને નજો,
તુજ કરાંમતો, ભારિ પૂરતી,
અજબ આશામાં, નેજ જૂગતી. ૫.

જંગલનાં શહી, શાગરી મગો,
બલમંદો શુરા, બૂલંદી અગો,
શરપ ઝેરના, હાડ ફેરના,
ભરંમ તુજના, શાહમેરના. ૬.

દિવસ ઉજલો, રાત કાલિ રે,
નિઅમ તુજનો, માહવાલિ રે,
રતરંગો પુરા, ખ્યાલ તુજજો,
શરવ દુનિયા, તુજ શજજો. ૭.

ધર ન બાપ રે, ભેદ ત્યાં વરી,
પટકુ માથું ના કેમ ત્યાં પરી,
અકલ હીન જો, હુ પુરેપુરો,
ન ધરસે તું જો, તો થસે ચુરો. ૮.

યુક્તિ તો કઇ, દીસતી નથી,
બખતમાં લખી, મીટતી નથી;
પણ ધરે મને, સર્વ જો મતે;
હરખથી ખરી, રસ્તમી રૂતે. ૯.

અભંગ.

ધર હાથ ખોદાવાળી,
રે જગના ભેદી માળી. ૧.

આશા તૂંપર તો ધારી,
લેઈ આઝ્યો ગૂંહેગારી. ૨.

- રે શેતાને કીધો વશ.
 બુલીઓ હેશાનો જશ. ૩.
 નીતીને મારી ઠોકર,
 થયો અનીતી નોકર. ૪.
 દોજખી કામો ચમન,
 સમજી કીધાં સૌં દન. ૫.
 રે ભૂડાં કર્મે લોભાઇ,
 રે ધરી બેઠો શોખાઇ. ૬.
 બદબખ્તી મહારી લાગી,
 રે કમબખ્તી મુજ જાગી ૭.
 ધુજેછે દીલ બહુ જો,
 લાગેછે દીલે સહુ જો. ૮.
 કીધાં ધણાં ખૂરાં કાંમ,
 લીધાં ધણાં જુઠાં નામ ૯.

સમજ્યો નહીં તૂં જાત,
હીનાકારે થયો ધાત. ૧૦.

હવે થાય પશ્યાતાપ,
ઉગાર તેથી તૂં બાપ. ૧૧.

ખેત.

મુખારક નામ રખનુ,
અવલ ને આખર.

મુખારક છે ઇઆદ,
જેની કંઈ શક વગર.

અંનદીઠ જેનુ અસલ
તેમ આખર અંજાણુ,
નથી બુજીઉ કોઈએ
ન બુજસે નીધાંન.

ખોલેછે જે મુશકેલ
તે કરેય આસાન,
રાખેછે જે બેહુ જગ
ની સરખી પીછાંન.

પીછાંન રાખેય અવલથી
આખર તક કુળ,
પીછાંનીઉ જે તેણે
તાંહાં નહી કંઈખી ભુલ.

રચીછ દાદ તે દીનથી
દુનીઆ સારી આ,
અકલમંદ કરેય તેથી
તે પર દુવા

દુવા લાએક તેજ છે
ને તેજ દુવા બસ.
બાકી સહુ છે ફાંતી—
ફરેબી—ફેકટ

ફરમાન તેનાજ માનેય
જગની અંનજીમન,
તાકાત કોઇની નહી કે
કરે ચુનો—ચંન

મગર પેલો ફાજેલ
ને નેક પેગંબર,
પામેઓ તેની ગતી
—ને જીજી કદર.

મનાજાત.

છે ખોદા તાહારી રેહમત
સહુ કોઇ ઉપર,
નેઆમત તાહારીછે
જગ આકાસ અંદર.

ડગે ડગ દેખાએય
તાહારી મેહરનાં દેખાવ,
તુંજ હેસાંનમાં છે ખાક
ને આકાશ ગરકાવ.

અગર તાહારી રેહમનાં
ચમનમાંનો વાસ,
ન આવે એક પલ
જગના દેમાગની પાસ.

તો થાએ તમામ હસતીના
ગુલ કુલ ફના,
ન કોઇની કંઈ દાદ હોએ
ન કોઇને પનાહ.

સોખત તાહરીજ ચાહેછે
ખરા મોહોખતદાર,
તાહરાજ ખેઆલમાં ખુશાલ
છે નેક પહરેજગાર.

જો ન હોએ તુજ ખીદમત
માં ખરી મોટાઇ
તો હરગેજખી નહી ચાહે
કોઇ તાહરી આશનાઇ.

(૧૧૭)

નહી હોએ તુંજ રાહમાં
લલાઇનો પુમ,
તો હરગેજી નહી મુકે
કોઇ તાંહાં કદંમ.

તાહરીજ ધચ્ચાદ ને હેશાંનમાં
તહરેવાર ડાહાગ,
નાં ગુલોનો બનેચ્ચાય
માહરા દીલમાં બાગ.

પ્રકતો રેહેજે તેપર તુંજ
મોહબતની લેહેર,
ચાલુ રાખજે માચેચ્ચા
ને મેહેરની નેક નેહર.

શીપજે જોઈતાં પાંણીથી
હાજતનું ખેત,
કુલ—પાંન તાજાં રાખી
ખીલતાં રાખજે હેત.

રજક—રોટી અગત સર
રાખજે કાચેમ,
ખદાંન રાખજે સુખવાસ
ને નસીબપર રેહેમ.

કુટુંબ રાખજે આખાદ
ને ભાઈબંધ ખુશાલ
પડોશી ને દેશીના
રાખજે નેક હાલ.

રાખજે ધુરા હવસથી
 માહરી સંભાળ,
 નેકનાંમી તું બખશી—
 નેક રાખજે એકબાલ.

વીસરાવજે બદીથી કુલ
 માહરા વીચાર,
 પાડજે દીલની આરસીપર
 નેક કુલ ચીતાર.

ખરો દુખી જે હોએ
 પાપમાં કુલ પુર,
 નેક નરમાં દીપેચ કુલ
 “મનસુખીઆ” તુર.

લલિત છંદ

સરવ જાતમાં, કામ તાહરાં,
ધરમ રૂપથી, દીસતાં ખરાં;
વગર ભૂલના, ધર્મ મૂલનાં,
અરૂપ નાથ રે, તું મયાધના. ૧.

ચલક છે ઘણી, સર્વ કામમાં,
સરસ ને વળી, સાફ નામમાં.
અકળ ગૂણનાં, અદ્વગીતનાં,
અરૂપનાથ રે, તું મયાધના. ૨.

ડગ ડગે કિધી સુચના ઘણી,
અતિશ દીપતી, માનવી ભણી;
અજબ ખુબિ હો, સર્વે જીવના,
અરૂપ નાથ રે, તું મયાધના. ૩.

ખલક સંધિમાં, બાપ, માહરા,
 તુજ ક્રતે સહુ, તે ખરેખરા;
 જુઠણ બોલવે, તારિછે મના,
 અરૂપ નાથ રે, તું મયાધના ૪.

અપટ લોકતો, બહેમને પુજે,
 વટ ખરો નહી, તેમને સુજે;
 દુર કરાવની, બહેમ તેમના,
 અરૂપ નાથ રે, તું મયાધના. ૫.

બહુ રૂપો લઈ, પાપિને પિજ્યા,
 અતીશ ખૂશિથી, પૂજિને જિજ્યા;
 બખશ ઓ મને, સાફ દીલના,
 અરૂપ નાથ રે, તું મયાધના. ૬.

જગત આ મધે પાપ મેં કિધાં,
ગરિબ લોકાને, દાન ના; દિધાં;
નથિ કિધાં કંઈ, કામ ખૂંચિનાં,
અરૂપ નાથ રે, તું મયાધના. ૭.

બચપણ ગયું, ભારિરે રમી,
અતિશ દિલમાં, લોભ હું જમી;
હું અપરાધિને જીવજીવના,
અરૂપ નાથ રે, તું મયાધના. ૮.

બિંક ઘણી અને, ધાસતી મળી,
તું કરજે મને, માંદ તે વળી;
તરકટી જણો, ને કરે ફના,
અરૂપ નાથ રે, તું મયાધના. ૯.

અવતરી છઉ, એક જાતમાં,
સમજીને રહું, ધર્મ વાતમાં;
રખાનિ બંદગી, ના ફલો ધણા,
અરૂપ નાથ રે, તું મયાધના. ૧૦.

શરીર રૂપને માટિ છોકરાં,
ધન ધરો વળી, છે નથી ખરાં;
પરમ આત્માને, તાહારી ખુના,
અરૂપ તાથ રે, તું મયાધના. ૧૧.

અજ્ઞાન રોગના, કાપદા કિધા,
અદલ લોકને, ઉચકી લિધા;
નરસ માનવી, થશે ફના,
અરૂપ નાથ રે, તું મયાધના. ૧૨.

હદધડી ખરું, નીત બોલવું,
 દરપળે પળે, બોરું છોડવું;
 મદદ ઓ ધણી દીલ દીલના,
 અરૂપ નાથ રે, તું મયાધના. ૧૩.

નથિ મને કષ, જોર ઓ ધણી,
 કર વખાણ તું, બાપની ભણી;
 સખખ રે નથી, મોઝ તું વના
 અરૂપ નાથ રે, તું મયાધના. ૧૪.

અગર જો ખરી, બંદગી કરું,
 લિતર મનના. પ્રાપ્તિને ધરું;
 સરસ ગૂણ હો તુજ નામના,
 અરૂપ નાથ રે, તું મયાધના. ૧૫.

દેહહરી

સર્વ શક્તિ ધરિ તેં હરી,
તીક્ષ્ણ આંખથી જોય;
બને વાત બહુ ખૂણમાં,
દીલ ગુફામાં હોય. ૧.

જેને જાણુ ગુપ્ત હું
તેનો નહિ તું અજાણુ;
છાનાં કામ નિહાલતો,
જખરો જગનો ભાણુ. ૨.

જે જે પાપ કરે સહુ,
ભણુ હું ભૂંડા વેણુ,
તેને રે નોધી કરી,
કરે તું કરડાં નેણુ. ૩.

મુઆ પછી ઇનસાફમાં,
વંચાએ સહુ જે,
જમે ઉધારો અહિં કરયા,
પુણ્ય પાપના તેહ. ૪.

ઓ બાપ કર માફ તું,
બેશરમાં મુજ કામ;
શ્વ મ્હોકું લઇ આવું હું,
પગ પાસે શુભનામ. ૫.

પાપ કરું હું નહિ કદી,
એ મારો ઠેરાવ,
કોકે પ્રભુ પળપળતણો,
જેએ ગુપ્ત બનાવ. ૬.

(ગઝલ-સરાસારે અરે બુલબુલ
એ ચાલ.)

ખલકના રે ખુદા ખાવંદ,
ખમા કર ખો બુરી તું બુલંદ. ૧.

બુવાનીનો તખ્તો આફતાખ,
ન પીધો તુજ ઇસ્કે શરાખ. ખ૦ ૨.

ખોય ખુખ આ આદમિયત આખ
છે લીધો સંધેથીજ સરાપ. ખ૦ ૩.

દુશમન મંડ્યાજ કરવા કવાખ,
કરી દે મેહેર પુરી મેહેતાખ. ખ૦. ૪.

બુવાની રંગ રખ્યો તે ખાખ,
કરં અફસોસ ન રાખ્યો દાખ. ૫.

પઢ્યો નહીં નીતિની કીતાબ,
 મળે સાનો કે નેક ખેતાબ. ખ. ૬.
 કર્યાં બદી કામ નથાએ હીસાબ,
 મળ્યો ન ફકીર મુલ્લાં ન વાબ. ૭.
 ભરી વીવેકની પ્રલજાબ,
 પછી પૂજૂ હું તુજ અલકાબ. ખ. ૮.

પ્રમાણિકા વૃત્ત.

સમર્થ વિશ્વ નાથરે,
 સહુનિ દોરિ હાથરે;
 તું થાપવે ઉથાપવે,
 તું આપવે અપાવવે. ૧.

દયાળુ દેવ દીનના,
તું સામું જોય દીનના;
ભુલી પડી ખરેખરી,
હું તો રહી ન પાંસરી. ૨.

ધણાં કીધાંછ પાપરે,
હવે કંઈ શું આપરે;
નથી ઉપાય સુઝતો,
નથીજ ધાવ રૂઝતો. ૩.

ધણીજ દુઃખમાં છુટું,
નસંગિ કોઈ તો રહ્યું;
ખરે હું આવી હારિરે,
કહીં ન લેશ કાવિરે ૪.

હવે હું માફ માગુછું,
 ફૂપા હું તારિ ચાહુંછું;
 પિડાયકી મુકાવજે.
 અનાથ જાણિ પાળજે. ૫.

પદ-રાગ કાફી

પ્રભુ ભવ પાર ઉતાર રે.
 કાધાં ખરે પાપ અપાર મેં, ટેક.
 ત્રિવિધ તાપથી બળી હું રહ્યોછું,
 કદિ ન ધર્યો નીતિ સાર રે.

કિધાં ખરે-પ્રભુ ૦ ૧.

ધન જોબન પર બની મદમાતો,
 ન કર્યો દૂર વિચાર રે.

કાધાં ૦ પ્રભુ ૦ ૨.

જોતાં જોતાં સહુ પરવારયું,
ધન સુત યુવા નાર રે.

કીધાં પ્રભુ ૩.

હવે અકળાએ લવ ન સરે કંઠ,
સ્થીર થઈ હરીને ધારરે.

કીધાં પ્રભુ ૪.

શોધે ઉપાયો આવે અપાયો.
ફેકટ હાહોકાર રે, કીધાં પ્રભુ. ૫.

દાહોરો.

ધણૂ કબટા હૂં ભોગયું,

સામૂ જો ભગવાન ;

કામ તુને તો છે ધણાં,

(પણ) દયા ભક્ત પર આણ-૧

જ્યાંલગિ ભકત હું તાહરો,
 દાસ ગાઉં તુજ ગૂણ.
 ત્યાંલગિ તુ મૂકીશ મા,
 દીન વાણિ એ સુણ— ૨.

તૂ હું ગવાયા જગતમાં,
 હરિ ને હરિનો દાસ.
 જો દિસે મુજ વાંક તો,
 દે મારી એ આશ— ૩.

ફદિ દરસન નવ દેવું જો,
 ફરિ ન થયું પરસન,
 તો તે પણ તું કેહ કે,
 દુખ તજૂ તજિ તન— ૪.

જ્ઞાનિ ભક્ત ઘેલો થઈ,
તરસ્યો રઝળુ રાંન.
કૃપા સિધ્ધ કરણા કરી.
જો ફરિ છડિ નાદાન. ૫.

(૫૬—રાગ કાલિંગડા.)

હરિ મને તૂં તો છોડીશ માં. ટેક.
ખીજાં બધાંવણુ ચાલ્યુ ચાલશે,
નહિ નહિ ચાલે તું વના. હરિ. ૧.
કદી જણાએ વાંક માહરો,
ઝટ ઝટ આડો નવ થા. હરિ. ૨.
ઘેર કરી સગ્ગ ખંહાર લાજમાં,
બહુ બહુ રાખી યશ પા. હરિ. ૩.

નર્મ હરી વણ કાણુ રૂઝાવે,
તન મન તણા સહુ ધા. હરિ. ૪.

દોહરા

જેની શકિતથી થયાં,
ભૂમિ જળ ગિરિ આકાશ.
જશ જેના બહુ બહુ,
વળી વંદુ તે અવિનાશ. ૧.

ચંદ્ર સુર્ય મહતી ગતિ,
રાત્ર દિવસ રૂતુ સાર,
ધાતુ ઝાડ જનાવરો,
સૌને તુજ આધાર. ૨.

તજવીજ્ઞે સંસારમાં,
કીધી શી ભગવતે !
પર ઉપકાર ચતુરાધમાં,
ડહાપણમાં તું અનંત ૩.

તુજ નીતિ ના રાજમાં,
પાળ મને પરમેશ,
સદગુણમાં હરધડી રમુ,
એજ કરવ ઉદ્દેશ. ૪.

અપરાધી પાપી ઘણો,
કરું હું નિર્લજ્જ કામ,
તે સાથી ઉગાર તું,
કરગરી કરું સતનામ. ૫

તીલાણો.

તનુમ તનુમતુમ તનદરના. ઓ રાહ.
 કરીમ રહીમ તું કરકરણા;
 પામર નર હું જરપર ભરપુર--
 કાલાં કામ કીધાં રે,
 ઓ ઘણી હું ભણી જોધ,
 કર કરણા--ટેક.

જર કામ હરદમ, પાપી દામન,
 રાખતાંરે રકું પાપમાં રે પકું,
 મરતાં રે ડકું. પામર નર હું.

Printed by V. P. Pendherkar, at the Tutorial
Press, 211a Girgaum Back Road, Bombay
and Published by Dr. B. N. Ranina,
Seaface Chowpaty, Bombay.
